

ע.ע.

פרוטוקול מס' 28/3
מסיבת ועדת העבודה
שהתקיימה ביום ד', כ' בטיון תשי"ג - 3.6.1953
(בשעה 9.00)

ג ו כ ח ו :

חברי הוועדה:

- | | |
|-----------------|-----------|
| ה. כרגר - היו"ר | א. טשוס |
| א. וילנסקה | י. ריפתין |
| ז' טברסקי | א. שוסטק |
| ח. למדן | א. תנודי |

פוזמנים:

- | |
|---|
| ס. וילנר - חבר הכנסת |
| י. כהן - מטעם המחלקה הערבית של הועד הרושל |
| ז. עיון - של התדרות העובדים בעבריים. |
| ר. קדיסמן (|
| א. כהן (מטעם מועצת פועלי ראשון-לציון. |
| ג. פרום (|

ח ס ר ו :

- | | |
|-----------|----------|
| ב. אבניאל | ס. חמדאן |
| ג. בטחונז | ב. מיצן |
| ע. גוברין | מ. קלטר |
| ש. גרידי | ר. שרי |
| כ. הראל | |

סדר-היום:

- גירוש פועלים ערביים ממקומות עבודה בראשון-לציון ומקומות אחרים בארץ.

1. גירוש פועלים ערביים ממקומות עבודה בראשון-לציון ומקומות אחרים בארץ.

היו"ר ה. כרגר:
בסדר היום הטאלה שהועברה אלינו ע"י מליאת הכנסת, בעקבות ההצעה- לסדר-היום של חבר הכנסת וילנר בקשר לתועלים הערביים שהורחקו ממקומות עבודה בראשון-לציון.
נוסף לכך, חבר-הכנסת שוסטק מבקש להעמיד בסדר-היום את ענין פיטורי פועלים בסדום.

פ.ע.

נדון קודם בפעולה לסדר-היום של
חבר-הכנסת וילנר, לשם כך הזמנו גם את באי-כוח המחלקה הערבית
של הועד הפועל של הסתדרות העובדים ובאי-כוח מועצת פועלי
ראשון-לציון.
אבקש את חבר-הכנסת וילנר להסביר
את הצעתו.

ס. וילנר:
לפני שאמסור את העובדות, אני מבקש
לתקן את נוסח ההצעה לסדר-היום.
נוסח הצעתנו לסדר-היום היה - גירוש פועלים ערביים ממקומות עבודה
בראשון-לציון ומקומות אחרים בארץ.

לא אביא פרשה ארוכה מדי, אביא רק
את העובדות מחודש אפריל, לפי הסדר הכרונולוגי.

ב-13 באפריל באו נציגי לשכת העבודה
בחיפה לחבסה (תל-חנן) - כפי שמסרו לי, כולם חברי מפא"י - והורידו
פועלים ערביים מעבודתם באמתלה שהם פועלים בלתי מאורגנים.

באותו יום כאשר פועלי מתכז יהודיים
סחיפה באו להירשם בלשכת העבודה, קיבלו הודעה מהאיש שהיה שם אותו
יום להתייצב ^{בפני} אהרונוביץ מהאגודה, שם קיבל אותם אדם בשם כץ, אשר
רשם את שמותיהם ולקח את פנקסיהם, כאשר שאלו הפועלים על מטרת הסידור
המיוחד הזה, ענה להם ה' כץ, כי מחר יצטרכו להוריד פועלים בלתי
מאורגנים מעבודתם, ורק אח"כ יחזירו להם את פנקסיהם, חלק מהפועלים
לא הסכים לכך וביקשו להחזיר להם את פנקסיהם, אך סרבו לעשות זאת.

ב-14 באפריל בא למפרץ חיפה מזכיר
לשכת העבודה בראש קבוצת פועלים, אשר לפי הידיעות שבידי היו מזויינים
במקלות, והורידו בכוח חלק מהפועלים הערביים שעבדו במקום, ביניהם
גם בעלי מוסכים.

בכדי להוכיח שהיו אלה פעולות
מאורגנות ע"י המוסדות, ב-16 באפריל הודבקו על לוחות המודעות
פלקטים חתומים ע"י מועצת פועלי חיפה ובהם פנייה לפועלים להיות
מוכנים למפקד כדי לברוק אם כל הפועלים אושרו ע"י לשכות העבודה
במקום. כידוע, הפועלים הערביים הם במצב מיוחד, הם היו רשאים
להרשם בלשכות עבודה משלהם, אך כפי שהוכח הורדו מעבודה גם פועלים
אשר נשלחו ע"י ברית פועלי א"י, בימים 15-18 באפריל הוצאו
פועלים ערביים מעבודות בלוקים, חומרי בנין ומחצבות בסביבות
חבסה (תל-חנן), מארגן המבצע הזה היה האחראי על מחלקת הבנין בלשכת
העבודה בחיפה, מר סטולר בעזרת האחראי על מחלקת הבנין בלשכת העבודה
בחבסה.

ב-27 באפריל אמר מזכיר הלשכה,
שלמה לויין - שהוא חבר מפא"י - באסיפת מחוסרי עבודה בזכרון-יעקב,
כי הדרך לפתרון האבטלה החמורה הפוגעת בפועלים היהודיים היא
בהורדת הפועלים הערביים מעבודתם במקומות שונים.

בפעולה של הורדת פועלים ערביים
בצבת-עדה נעקרה עינו של אחד הפועלים הערביים, אם ארוש, אהיה
מוכן גם למסור את שמו.
בראשון לציון התרכזה פעולת גירוש

קבוצות של פועלים, לא רק סובסלים, והיו גם מקרים שפועלים לא באו לעבודתם כדי להסתחף בפעולות הסריקה בפרדסים, זה היה ב-27 באפריל, הורר מספר ניכר של פועלים ערביים, אינני יכול למסור את המספר המדויק.

ב-4 במאי יצאו נציגי אגודת פועלי העץ בחיפה למספר נגריות במפרץ, בעיר התחתית ובסביבות גזר "של" וברשו את הפועלים הערביים מעבודתם. בעת הפעולה הזאת נשכרו רהיטים שונים בנגריות.

בישיבת הוועד הפועל של ההסתדרות, שהתקיימה ב-7 במאי, אישר מר ברוך שפועלים ערביים גורשו מעבודתם, הוא אמר שגורשו גם פועלים יהודיים, על-כל-פנים, הוא אישר את העובדה שגורשו פועלים ערביים.

50 פועלים ערביים שעבדו בהרכבת צנורות מים בין מושב ישרש וכפר ביל"ו, גורשו מעבודתם במסך כמה ימים בהתחלת חודש מאי. פעולת הגירוש נעשתה לפי הוראת הלשכה ברמלה ומשרד העבודה, מר כוכבי מסרד העבודה אחראי לפעולת הגירוש. פקידי הלשכה, אחד בשם נסים והשני בשם יצחק, פקדו על גירוש 50 הפועלים הערביים.

באותה תקופה, בהתחלת חודש מאי, נשלחו כ-15 פועלים ערביים ע"י אברהם נחומי מלשכת העבודה ברמלה לעבוד בחברת "מטעי האומה". לאחר יומיים של עבודה גורשו מסם והועברו לעבודה באבו-טרסה בחברה לשימור הקרקע, לאחר יומיים של עבודה גורשו שוב מעבודתם, בפקודת מר כוכבי מסרד העבודה, בסענה שהעבודה היא על יד הגבול.

ב-27-28 במאי גייסו פקידי לשכת העבודה ברמלה מספר מחוסרי עבודה יהודיים שגורשו בפזח כ-11 פועלים ערביים שעבדו בניקוי ההריסות מכפר עזוב ליד רמלה, הפועלים הערביים נשלחו לעבודה זו ע"י לשכת העבודה של ברית פועלי א"י ברמלה, בסצאים ביודי שמות 11 הפועלים הערביים שגורשו מעבודתם.

קבוצה של כ-20 סובסלים יהודיים, שנודכת ע"י מר אהרונוביץ, פקיד לשכת העבודה בחיפה, הצליחה לגרוש 4 פועלים ערביים מעבודה בסומכים, אחד מהם בשם אמיל גרוס, גם כסומך אלנכי כיפו גורשו כמה פועלים ערביים.

מה מוכיחות עובדות אלו? גורשו מעבודה גם פועלים ערביים שנשלחו ע"י הלשכה, כמה פעמים גורשו מהעבודה פועלים שנשלחו ע"י ברית פועלי א"י. הנימוקים לגירושים, אינם מתקבלים על הדעת, אני קובע, שגורשו אך ורק פועלים ערביים, כי באותם האיוזורים עבדו גם פועלים יהודיים בלתי סאורגנים ולא ניסו לגרשם, מכאן שקיימת הפליטה לגבי הפועלים הערביים, ניצול מצבם הקשה בהיותם חסרי זכויות שוות, אני רוצה גם להוסיף, כי חלק מהפועלים שגורשו באו מאי-גזי המסל-הצבאי, חלקם תגדול בריכוזות וע"י פעולה מתואמת בין משרד העבודה, לשכות העבודה והסובסלים הצבאיים, עם גירוש פועלים אלה מעבודתם, נשללו גם הריכוזות החוקיים לצאת לעבודה, יש גם לציין, כי חלק מהפועלים הערביים שגורשו מעבודתם, היו נוהגים בעבודה.

בגלל אין זה ענינה הפנימי של ההסתדרות סכמה אספקטים, קודם כל, /התערבות משרד העבודה; יזנית, לשכות העבודה הן כלליות.

אנו רואים בזה ענין חשוב מאוד ודורשים את התערבות הכנסת, אנו דורשים שהכנסת תפעל בכיוון של החזרת הפועלים הערביים לעבודתם. אנו דורשים שהכנסת תחייב את הממשלה - כי המססל הצבאי הנוף לסדר הבטחון - לתפסיק את המיטה של שלילת רצינות מצד אחד, וגירוש הפועלים הערביים מעבודתם, מצד שני.

אני בעד עבודה מאורגנת, אך ביחס לפועלים הערביים אני קורא לזה דימגוגיה, כיון שהפועלים הערביים רצו בכסף כל השנים להתארגן כלשפות העבודה הכלליות, אך לא רצו אותם, או הקימו בטבילם לשכות עבודה ממדרגה שניה, אני חושב שמדינת ישראל צריכה להיזהר מלהנהיג הפלייה גזעית בארצה, אני חולל את הזכות לגרש מישהו בכוח מעבודתו ולחלול עי"כ את פת לחסו.

בקשר למסורה, אני קובע באופן כללי שהמסורה התערבה בענין זה, לא שהיא היתה הכתובת הרשמית לפעולה זו, אך היא היתה באה לטקום הפעולה ועומדת לימין המגורשים, מלבד זאת, המסורה עמדה בדרך לראשון-לציון ורמלה ואמרה לפועלים הערביים לא ללכת לעבודה בפרודים, כי ייגרשו אותם, ועי"כ חלק גם לא הגיע לעבודה. כל זה פירושו טיפוס אקטיבי לגירוש הערבים מעבודתם.

אני מציע שהועדה תכרר את הענין ותחזיר את מסקנותיה לסליאת הכנסת לשם דיון.

ח, לסדן:
לפי הידיעות שבידך, מה הוא מספר הפועלים הערביים שגורשו מעבודתם במסך כל הזמן, כמה מהם היו בלתי מאורגנים?

ט, וילנר:
אין בידי מספרים, אבל אפשר לקבוע אותם.

א, שומסק:
האם יתבעו מהפועלים רק לתדוב את העבודה, או שיש להם גם הוכחות של לחץ על צורת ארגון?

ט, וילנר:
בפרשה זו לא היה לחץ כזה.

הי"ר ה, ברגר:
אני מציע לבחור בוועדה בת 5 חברים, אשר תכרר את החומר העובדתי ע"י שמיעת עדים, אולי גם שמיעת עדים במקומות השונים, ואח"כ תביא את מסקנותיה לסליאת הועדה.

ה ר ח ל ט לבחור בוועדת משנה בת המיטה חברים, אשר תכרר את החומר העובדתי, שהובא ע"י חבר-הכנסת וילנר, ע"י שמיעת עדים ואח"כ תביא את מסקנותיה לסליאת הועדה.

מכיון שאנו כבר הזמנו היום חלק מהעדים, אני מציע שנשמע אותם.

(נציגי המחלקה הערבית של הועד הפועל של ההסתדרות ונציגי מועצת פועלי ראשון-לציון נכנסים לישיבה)

היו"ר ה. ברגר:

האסמה שהובאה לפנינו היא, שבחודש
אחריל ומאי נעשו פעולות להורדת
פועלים ערביים ממקום עבודתם, הפעולות הללו מקיפות לא רק את
ראשון לציון והאיזור, אלא גם מקומות אחרים בארץ, תוכנן לפנינו
גם כמה עובדות מחיפה ומכיבות זא, . מסכיבות זכרון-יעקב, רמלה
ומכיבותיה.

העובדות מספרו הן כאלה: במקרים
מסויימים הלטה הכללית, למשל בחיפה, עתה פעולה להורדת פועלים
ערביים, ועברו במקומות עבודה סוגים, בטענה שהם אינם מאורגנים
בלטכה הכללית. הפעולות האלו נעשו בכמה מקומות ע"י פעמי אלימות
סתוך התנגדות הפועלים הערביים שעמדו להורידם מעבודתם, בנבעת-עדה,
למשל, נעקרה עיניו של אחד הפועלים הערביים, מקרים דומים קרו גם
בדרום הארץ, הורדו מהעבודה לא רק פועלים בלתי מאורגנים, אלא גם
ערבים שנשלחו לעבודה ע"י ברית פועלי-א"י או ע"י קונגרס הפועלים
הערביים, ומכיון שבטביל הפועלים הערביים אלו הן ליכות העבודה
היחידות שהם יכולים להירשם בהן, הם אינם נרשמים בלטכה הכללית,
גאטר כאן, כי אי-אפשר לאטר שהפועלים האלה לא היו מאורגנים, הם
היו מאורגנים באותה צורת ארגון שניתנה להם.

מה אתם יכולים לעטר לנו בענין זה,
אני טואל, קודם כל, את נציגי המחלקה הערבית של הועד הפועל של
ההסתדרות.

י. כהן:

קודם כל, לגבי הבעיה כולה, ברור
שרוב היסובים הערביים בארץ הם מחוסרי
סקורות פרנסה מקומיים, בעיקר המדובר על המטולט ועל נצרת, מאז זשתמיד
היה נצרת על סקורות עבודה מחוצה לה, מאז קום הסריגה נמשך מצב זה
כשם שהיה בזמן הסנדט, במידה שהדבר לא הפריע לפועלים המקומיים של
האיזור שחדרו אליו פועלי חוץ, לטכות העבודה המכיסו לתאם פעולה
עם המחלקה הערבית, במידת האפשר עם ברית פועלי א"י, נקטר להעסקת
הפועלים במקום, אך סיום שהתחילה להתעורר בעית האבטלה החסורה ומספר
דורטי עבודה באיזור עצמו גדל והלך, הרי בתעוררה בעית הפועלים
אלא- מקומיים.

אני רוצה לציין, כי הבעיה התעוררה
באופן כללי, מבלי להפלות כיון יהודי וערבי, בחיפה, למשל, עברו במספר
פועלים יהודיים מהמקום ופועלים ערביים מנצרת, כאמר התהווה לחץ גדול
בלטכה, היא יצאה לכרוק את מקומות העבודה, ובכל מקום שמצאה פועל
ערבי או פועל יהודי שהוא מחוץ לאיזור חיפה, התנדלה להורידו מהעבודה,
אך לא תמיד הצליחה, לנו ברור שלא הורד שום פועל מקומי מאורגן,
אם זה יהודי או ערבי, פועל מאורגן, פירושו - שהוא מאורגן באיגוד
מקצועי ונכנס לעבודה דרך לטכה העבודה, לפועלי חיפה יש שתי לטכות
עבודה, אחת ליהודים ואחת לערבים, כל פועל שעבר דרך הלטכות האלו,
לא הורד מהעבודה, הורדו פועלים מחוץ לאיזור, במידה שהתהווה לחץ
מקומי, הזכות הראשונה היתה לפועלי חיפה המקומיים, לא שמענו על
מקרים שהורדו פועלים בכוח, מחוץ למקרה בנבעת-עדה, שהפרטים אינם
נהירים לי - החבר עיון ימסור לכם בענין זה פרטים מדוייקים יותר.

אשר לראשון-לציון, גם כאן בדקנו
את המצב באופן מפורט, נחברר לנו כי בחדשים אפריל-מאי האבטלה
בראשון-לציון החמירה ביותר והגיעה למסדים של 800-1000 מובטלים.
מאידיך, היה מצב כזה שפועלים שהוריים וערביים מסכיבות מרוחקות
ונערים מהמעברות, בעיקר מסעברת נחלת-יהודה, השתלטו על סוקי-

העבודה במקום, האיכרים קיבלו אותם לעבודה ברצון, כי הם עבדו בשכר נמוך מאוד, ללא שעות עבודה מוגבלות וללא תנאים סוציאליים. עובדי לשכת העבודה יצאו לבדיקה במקום, כמובן זליוו אותם מחוסרי עבודה, ועד כמה שהבינונו, לא היה כל נסיון של חימוש בכוח, או כפייה הענין בוצע בדרך של הטכרה גם לפועלים היהודיים וגם לפועלים הערביים. הוסבר להם, שדורשי העבודה המקומיים דורשים את מקומות העבודה לעצמם, וכל-כן חייבים דורשי העבודה מחוץ לאזור לעזוב את מקומות העבודה.

לנו ברור ולא היו במקרים אלה כל תקלות

או התנגדויות, אנו חושבים שהסתדרות חייבת להטוין בהגנה על עבודה מאורגנת ועל חלוקת עבודה צודקת. מצד שני, ההסתדרות אינה יכולה להתעלם מטצב האבטלה השורר בכמה יישובים ערביים, אנו נמצאים בענין זה במגע עם משרד העבודה, והוכחו כבר תכניות בקשר ליצירת מקורות עבודה מקומיים לתושבי היישובים הערביים, אנו חושבים שעם כניסת ההסדר החדש בדבר צירוף הפועלים הערביים לאיגוד המקצועי וללשכות העבודה הכלליות, תיפתר גם בעית אירגון הפועלים הערביים, אבל טוב שתעורר הבעיה של עובדים מקומיים ועובדים לא-מקומיים.

צ. עיון:

אני רוצה להוסיף, שגם באזור הדרומי (יפו, רמלה, לוד) לא נתקלתי עד היום

בבעיה של הורדת פועל ערבי מעבודתו, אם הוא מקומי. יש גם לציון, כי על האינטרט של הפועל הערבי הגנה גם מועצת פועלי ראשון-לציון וגם מועצת פועלי תל-אביב.

נכון שהמסולח נמצא במצב ירונה, ישנם בו מקומות שאין בהם כל מקורות פרנסה, אנחנו, כשנשי המחלקה, יחד עם ברית פועלי א"י התדלנו לבוא בדברים עם מועצות הפועלים המקומיות ועם לשכות העבודה כדי להשיג לאנשים אלה מקומות עבודה.

הסקרה שהיה בגבעת עדה לא היה ע"י

הלשכה, והמזכיר גם לא השתתף בו. פועלים מחוסרי עבודה החחילו להתפרץ ממקום למקום ובסקרה נפגעה עינו של הפועל הערבי, לא היתה כל כוונה לפגוע בו לרעה.

בעתון "הארץ" הוסבר, שכאילו אנשי

הלשכה בראשון-לציון השתמשו בכוח כדי להוריד פועלים ערביים ממקום עבודתם, אני חייב לציון שמאמר זה אינו מסקף את האמת, נכון שהורדו פועלים, אבל הם לא היו רק ערביים, היו ביניהם גם יהודים וילדים בני 12-13. פעולה זו נעשתה ע"י הלשכה.

אשר למסטרה, עד כמה יידוע לנו,

המסטרה יוקדת לדעת מי הם תושבי המקום, ואם פגשה ערבים במקום, שאלה לזהותם.

אשר לטענה שעובדי הלשכה בזכרון-

יעקב זלפו סכינים, עד כמה יידוע לנו, שולפים סכינים נגד עובדי הלשכה, וכך אנו עדים למקרים שעובדי הלשכות סאלצים לסגור את הלשכות לכמה ימים, גם בזכרון-יעקב היתה פעולה של הלשכה נגד עבודה בלתי מאורגנת, והופסקה עבודתם של פועלים בלתי מאורגנים, אנו מקווים שעם כניסת ההסדר החדש בדבר צירוף הפועלים הערביים לאיגוד המקצועי וללשכות העבודה הכלליות, יבוא הכל על חיקונו.

י. ריפתין:

1) מה הם המספרים של הפועלים היהודיים והפועלים הערביים שהורדו מעבודתם במבצע

זה, בהיקף ארצי ובכל מקום ומקום?

(2) דובר על כך שיזנן תכנית להעסקת

מחוטרי עבודה באיזורים הערביים, מה הן התכניות הללו?

(3) על סך מה אמר נציג המחלקה הערבית

אל הוועד הפועל של המחדרות העובדים, כי פציעת עינו של הפועל הערבי היה מקרה בלבד, הרי זה ענין לחקירה פלילית? האם היתה או תהיה חקירה פלילית בענין זה?

(4) כמה זמן צריך הפועל לעבוד במקום

כדי שחיינה לו זכויות לגבי אותו מקום?

(5) אנו רבים כאן בסוגיה רצינית

הקטורה בזכות הפועלים הערביים לעבודה, האם למחלקה הערבית של הוועד הפועל אין תביעות בשטח זה, האם אינה זקוקה לעזרה, על מנת להבטיח את זכויות הפועל הערבי?

ה. לטון:

מה הם היחסים בין לשכת עבודה אחת לבין הלשכה המסוכה המחוסרת פרנסה,

האם יש תיאום בין הלשכות?

ז. סברסקי:

האם שמעתם, כי באסיפה של טובטלים יהודיים, אמר נציג הלשכה במקום, שהפתרון לבעית הטובטלים היא בהורדת הפועלים הערביים מעבודתם?

א. וילנסקה:

(1) שמענו מהחבר יעקב כהן ולא הורד שום פועל מאורגן מעבודתו, והוא גם הוסיף, כי פועל מאורגן, פירושו - מאורגן בציגוד המקצועי וכלשכת העבודה המקומית, יחד עם זאת, אמר החבר כהן שברוב האיזורים הערביים אין מקורות עבודה מספיקים, מה דינם של אותם הפועלים אשר נרשמו כחוק בלשכת העבודה בנצרת או בטולס, נשלחו על-ידה כחוק לעבודה והורדו אח"כ; איך מתישב הדבר?

(2) בקשר לתאונה בנבעת עדה, האם

לשכת הלשכה צריך היה להוריד את הפועל הערבי באותו מבצע, האם הלשכה דנה על תוצאות המבצע הזה?

(3) האם באפשרותכם להביא עובדות

על כך שבראשון לציון הורדו מהעבודה גם פועלים יהודיים לא מקומיים, האם באפשרותכם להביא עובדות, שמות הפועלים ושמות מקומות העבודה?

(4) החלטת הוועד הפועל של ההסתדרות

נדבר צירוף הפועלים הערביים ללשכות העבודה הכלליות צריכה/להיכנס לחקפה ב-15 במאי, עד עכשיו היא עוד לא נכנסה לחקפה, אלא הכריזו על התחלה של מסקר הפועלים הערביים, עד כמה יידוע לי, אפילו המסקר עדיין לא התחיל, מה דינם של אותם הפועלים הערביים שאין להם אפשרות חוקית להירשם בלשכת העבודה הכללית, ואשר במקומותיהם אין לשכת עבודה מקומית?

א. שוסטק:

סופר, כי בזמן הורדת פועלים ערביים מהעבודה, נשלל מהם גם רישיון המעבר,

האם זה נכון?

י. כהן :

אענה על שאלותיו של חבר-הכנסת ריפתין.
בקשר למספרים שהוא דרש, אני מצטרף
להגיד שהם אינם בידי, יתכן שהם ישנם בתיקי המחלקה, אך הם אינם סופיים.

בקשר לתכניות תעסוקה, ברור שאנו נמצאים
בקשר עם משרד העבודה והכינונו כבר בכמה איזורים תכניות לסלילת כנישים
ועבודות ציבוריות. ההסתדרות כשלעצמה גם היא פועלת בשטח הכלכלי המשקי
בקרוב הפלחים הערביים. היא הקימה אגודות שיתופיות: צרכניות, חקלאיות
וכו', אשר יוצרים גם סקורות עבודה. אנו חושבים להרחיב את פעולתנו
על כטיס משקי קואופרטיבי, מפעלי מים ועיבוד אדמות. אלו הן תכניות
הנמצאות בתחילת שלב הניצוע.

בקשר לתאונה בגבעת-עדה, ברור ששאלתו
של חבר-הכנסת ריפתין היא משפטית פלילית, ואינה יכולה להיות מופנית
אלינו, אבל אני יכול להגיד, כי המשטרה כבר ערכה חקירה ופתחה תיק
בענין זה. לי ידוע, שהפעולה הזאת לא נעשתה באמצעות הלשכה ואף לא
בידיעתה. זו היתה התפרצות, אשר בה איבד הפועל הערבי את עינו.
הלשכה לא שלחה אנשים כדי להוריד את הפועל הזה מעבודתו. הלשכה
סנהלת אתנו מו"ם בקשר לפתרון בעית העבודה בגבעת עדה. היא גם דנה
בתוצאות המכצע של הורדת פועלים מעבודה, ואנו מחפשים יחד דרך
כדי לקבוע מכסה מסוימת של פועלים ערביים מהמשולש שיוכלו להיקלט
במקומות האלה, כמובן לאחר שיקלטו את הפועלים המקומיים.

בנוגע לקביעת הוותק, אנו קבענו אותו
לשנה. הגענו להסכם עם מרכז הליכות בחיפה, שפועלים העובדים למעלה
מסנה לא יורדו ממקום עבודתם, כי אחרת הם מפסידים את זכויותיהם.

תביעות המחלקה הערבית של הועד הפועל
של ההסתדרות הן ברורות: במידה שמקומות העבודה במקום יכולות לקלוט
פועלים, צריכה להיות חלוקה צודקת. אנו משתדלים להגן בעיקר על
הפועלים המקצועיים, אשר אין להם כל אפשרות לעבור למקומות אחרים.

בקשר ליחסים בין לשכות עבודה סמוכות,
יחסים הם גרועים ביותר גם בין לשכות יהודיות. ההסדר הוא מסובך
סאוד בשטח זה. גם ההסדר שנעשה בין לשכת העבודה בחיפה לבין לשכת
העבודה בנצרת אף הוא לא רשמי לגמרי. במידה שישנם מקומות עבודה
פנויים, אנו פונים ללשכה בחיפה בבקשה לקבל פועלים דרך לשכת העבודה
בנצרת, אבל אין זו הכרה בזכויות פועלי נצרת לעבוד בחיפה.

בקשר לדברי סוכיר הלשכה באסיפת

סובטלים, לא שמעתי על כך.

בקשר לשלילת רשיונות תנועה מפועלים
ערביים, הדבר נתון בידי הממשל הצבאי. הממשל הצבאי אינו מאשר
רשיונות תנועה לראשון-לציון, פירושו של דבר, שרוב הפועלים
הערביים שעברו בראשון-לציון, עברו ברשיונות שאושרו ליפן וחל-אביב,
לי ידוע שהממשל הצבאי אינו מאשר רשיונות תנועה מחוץ ליפן וחל-אביב,
כי הוא דורש את ריכוזם מטעמי בטחון.

בקשר לרישום הפועלים הערביים בלשכות

העבודה הכלליות, זה דורש תיאום מסויים, הסדר מסויים ואמצעים
גדולים. בועד הפועל כבר ישנה ועדת רישום, והרישום יתחיל בהתחלת
השבוע הבא. אין זה מפקד, זהו רישום ללשכה.

היו"ר ה, ברגר: קודם כל, נבקש את סליחת נציגי
מועצת פועלי ראשון לציון על אשר
לא הספקנו לשמוע את דבריהם, אנו נבחר בועדת משנה פנומפמט, אשר
תברר את העובדות בענין זה ותשמע גם את דבריהם.

(הישיבה נבעלה בשעה 11.15)